

Chapter: 19

प्र. 1 (अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्यायाचा क्रमांक लिहा. (2)

- 1) ता-यांतील वायूच्या कणांमधील ..... बल या कणांना एकत्र ठेवण्याचे कार्य करते.
अ. अभिकेंद्री ब. गुरुत्वीय क. संतुलित ड. यापैकी एकही नाही
- 2) ..... हा तारा नाही.
अ. सूर्य ब. अल्फा सेंटॉरिस (मित्र) क. सिरीयस (व्याध) ड. अँड्रोमेडा (देवयानी)

(ब) सत्य किंवा असत्य लिहा (1)

ता-याचे वस्तुमान जितके कमी तितक्या जलद गतीने त्याची उल्लांती होते.

(क) सहसंबंध ओळखा. (1)

अधिक वस्तुमान असलेला तारा : महाराक्षसी तारा : :
कमी वस्तुमान असलेला तारा : .....

(ड) नावे लिहा. (1)

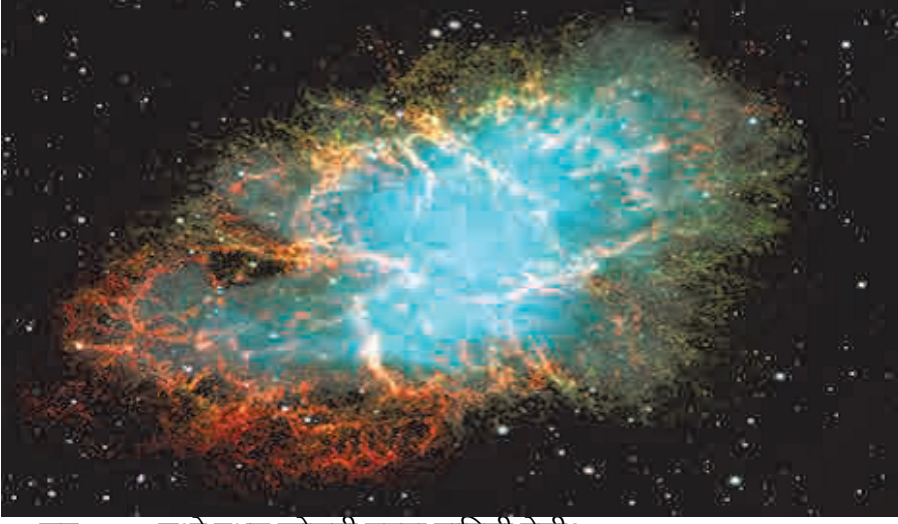
ज्यामुळे ग्रह सूर्याभोवती फिरतात ते बल – .....

प्र. २ पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (6)

- 1) फरक स्पष्ट करा.
श्वेत बटू व न्युट्रॉन तारा.
- 2) टिपा लिहा
कृष्ण विवर
- 3) व्याख्या लिहा.
ताऱ्यांची उल्लांती
- 4) सूर्याच्या गुणधर्मात गेल्या 4.5 अब्ज वर्षात काहीच बदल झालेला नाही.

प्र.3 उत्तरे स्पष्टीकरणासह लिहिणे. (कोणतेही तीन) (9)

1) आकृतीवर विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- i. सन 1054 मध्ये प्रथम कोणती घटना पाहिली गेली?
- ii. जगाच्या कोणत्या भागामध्ये ती प्रथम पाहिली गेली?
- iii. या घटनेत बाहेर पडलेला प्रकाश पृथ्वीपर्यंत येण्यास किती वर्षे लागली?

- 2) तुम्ही सूर्य आहात असे समजून तूमचे गूणधर्म स्वतः च्या शब्दात लिहा.
- 3) न्यूट्रॉन ता-यातील एक चमचा पदार्थाचे वजन पृथ्वीवरील सर्व प्रणिमात्रांच्या वजनाएवढे असते.
- 4) न्यूट्रॉन तारा कोणत्या प्रकारच्या ता-यांची अंतिम अवस्था असते ?

Prism
Colours of your Dreams